

สุนทรภู่.....เล่านิทาน.....ลักษณวงศ์

นำเสนอเมื่อ : 24 มิ.ย. 2552

วรรณคดีเรื่องลักษณวงศ์มีมาแต่โบราณ สุนทรภู่นำมาแต่งใหม่ เพื่อรักษาไว้มิให้สูญหาย "ลักษณวงศ์" เป็นนิทานคำกลอนของท่านกวีเอกสุนทรภู่ เป็นเรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ ที่คนในสมัยก่อนนิยมเล่าให้ลูกหลานฟัง ตัวละครมีทั้งมนุษย์ ยักษ์ ฤๅษี พืชยาธรร กินรี มาวิเศษ และอื่นๆ อีกมากมาย ที่ช่วยเสริมสร้างจินตนาการได้เป็นอย่างดี

ลักษณวงศ์ เป็นหนึ่งในห้าเรื่องของนิทานที่ท่านสุนทรภู่ได้แต่งไว้ ได้แก่ โคนบุตร พระอภัยมณี พระไชยสุริยา ลักษณวงศ์ และสิงห์ไตรภพ

เรื่องลักษณวงศ์นี้ ท่านได้แต่งไว้ตั้งแต่ต้นสมัยรัชกาลที่ 2 แล้วมาแต่งต่อในสมัยรัชกาลที่ 3 ความยาวถึง 9 เล่มสมุดไทย (เป็นส่วนหนึ่งที่ผู้อื่นแต่งต่ออีก 30 เล่ม) นับว่าเป็นเรื่องยาวเรื่องหนึ่ง รองจากพระอภัยมณี และสิงห์ไตรภพ

ในสมัยรัชกาลที่ 3 สุนทรภู่แต่งเรื่องลักษณวงศ์ต่อเมื่อคราวตกยาก หลังจากพระองค์เจ้าลักขณานุคุณสิ้นพระชนม์ และสุนทรภู่สึกจากพระครูครั้งแรกแล้ว หลังจากนั้นก็มีผู้อื่นแต่งเรื่องลักษณวงศ์ต่อไปอีก เป็นกลอนสุภาพอีก 7 เล่มสมุดไทย แล้วต่อด้วยบทละครอีก 23 เล่มสมุดไทย รวมเป็น 39 เล่มสมุดไทย แต่สำนวนกลอนในตอนหลังเทียบกับสุนทรภู่ไม่ไต่เลย ทำให้สันนิษฐานได้ว่าไม่ใช่ของสุนทรภู่

เรื่องย่อ "ลักษณวงศ์"

เป็นเรื่องของลักษณวงศ์ กษัตริย์หนุ่มรูปงามผู้รวยรัก พระโอรสของท้าวพรหมทัต

กษัตริย์ผู้เห็นกงจักรเป็นดอกบัว และนางสุวรรณอำภา แม่ผู้มีแต่ให้ครั้งหนึ่งทั้งสามได้ออกประพาสป่า ขณะที่ทั้งสามกำลังบรรทมอยู่นั้น มีนางยักษ์ตนหนึ่งมาพบท้าวพรหมทัตและเกิดหลงรัก จึงแปลงตนเป็นสาวงามทำให้ท้าวพรหมทัตหลงใหล

ต่อมานางยักษ์ได้ยักให้ท้าวพรหมทัตสั่งให้ประหารนางสุวรรณอำภาและลักษณวงศ์ แต่พระอินทร์มาดลใจเพชรฆาตให้สงสารจึงปล่อยตัวทั้งสองไว้ในป่า ทำให้ยากลำบาก

ต่อจากนั้น ลักษณวงศ์ได้นางทิพเกสร นางผู้ถือกำเนิดจากดอกบัว เป็นชายา มหิงสาวิชาธรรลัคนางไป เทวดามาช่วย นางปลอมตัวเป็นพราหมณ์ตามหาลักษณวงศ์ ลักษณวงศ์ออกตามหาทิพเกสรได้นางยี่สุนเป็นชายา พราหมณ์พาพราหมณ์ทิพเกสรมาถวายลักษณวงศ์ ยี่สุนหึงจึงออกอุบายให้ลักษณวงศ์ประหารนาง ลักษณวงศ์ไม่รู้อความ เกรงว่าพราหมณ์จะลวงเกินชายาของตน จึงทรมานพราหมณ์และให้นำไปประหาร ก่อนประหารทิพเกสรประสูติพระโอรส และเมื่อเพชรฆาตเจ็ดดาบฟันลงไปนางได้กลายเป็นหญิงและขาดใจตายลงไป ลักษณวงศ์เสียใจมาก ได้จัดพิธีศพอย่างยิ่งใหญ่

โอรสทั้ง 9 ของลักษณวงศ์

1. โอรสกับนางทิพเกสร ชื่อ เกสรสุริยวงศ์
2. โอรสกับนางกนิษฐ ชื่อ รัตนกำพล สุรัสวดี คงคา ดิษฐะกุมาร และสุวรรณวงศ์
3. โอรสกับนางยี่สุนสุมาลี ชื่อ วงศ์สุมาลี
4. โอรสกับนางสร้อยสะศิธร ชื่อ มณีสุริยา
5. โอรสกับนางบุบผา ชื่อ มาลาสุริยวงศ์

ลักษณวงศ์ เป็นนิทานที่คนในสมัยก่อนได้ให้ความสนใจมาก และอ่านกันแพร่หลาย เป็นนิทานที่มีคุณค่ามาก ทั้งในด้านวิถีชีวิต ความเชื่อของคนในสมัยก่อน คติสอนใจในเรื่องความกตัญญู การช่วยเหลือเอื้อเฟื้อจุนเจือกัน และความซื่อสัตย์สุจริต เป็นต้น ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดีในปัจจุบัน

ข้อมูลจาก www.oknation.net/blog